

Asociacija „Medžio perlai“

Asociacija „Medžio perlai“ patikslina ir pakoreguoja socialinio verslo aprašymą. Kelmės rajone dalis mažas pajamas gaunančių, socialinę riziką patiriančių, vienišų senyvo amžiaus asmenų bei asmenų su negalia gyvena senesniuose būstuose, kuriuose naudojami ilgą laiką eksploatuojami baldai ir mediniai statiniai (durys, langai, laiptai, grindys, turėklai ir kt.). Dėl ribotų finansinių galimybių šie gyventojai dažnai negali įsigyti naujų baldų ar apmokėti jų remonto bei restauravimo darbų. Dėl to jie yra priversti naudotis nusidėvėjusiais ar net nesaugiais daiktais ir būsto elementais, kurie kelia traumų riziką, mažina gyvenimo kokybę ir didina socialinę atskirtį. Asociacijos „Medžio perlai“ planuojama veikla padės spręsti šią problemą, sudarydama galimybę socialiai pažeidžiamiems gyventojams gauti prieinamas medienos gaminių remonto ir restauravimo paslaugas nemokamai. Esant poreikiui, bendradarbiaujant su Kelmės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi, Kelmės rajono socialinių paslaugų centru, seniūnijomis ir kitais socialiniais partneriais, paslaugos galės būti teikiamos prioritetą skiriant socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, kurie pateiks pažymą, apie mažų pajamų gavimą. Šio socialinio verslo nauda pasireikš dvejopai – bus gerinama socialiai pažeidžiamų gyventojų gyvenimo sąlygos ir saugumas, o kartu bus kuriamos darbo, praktinių įgūdžių įgijimo ir socialinės integracijos galimybės tikslinių grupių atstovams. Tokiu būdu ekonominė veikla tiesiogiai prisidės prie socialinės atskirties mažinimo Kelmės rajone. Kelmės rajono socialinių paslaugų centras savo veikloje taip pat akcentuoja socialinės atskirties mažinimą, gyventojų savarankiškumo stiprinimą ir pagalbą asmenims, kurie dėl socialinių problemų negali savarankiškai spręsti kasdienių sunkumų. Kelmės seniūnijos darbo rinkos situacija yra prasta: registruotas nedarbas 2026 m. sausio 1 d. – 10,9 proc., registruotas darbo ieškančių asmenų skaičius yra 472 asmenys vien tik Kelmės mieste. Kelmės rajono darbo ieškančių asmenų poveikslas 2026 m. sausio 1 d.:

- vyrai – 252;
- moterys – 220;
- jaunimas iki 29 m. – 89;
- 30–49 m. asmenys – 172;
- vyresni nei 50 m. – 211;
- turintys profesinę kvalifikaciją – 260;
- turintys aukštąjį išsilavinimą – 97;
- nekvalifikuoti asmenys – 116;
- ilgalaikiai bedarbiai – 79;
- riboto dalyvumo dėl negalios asmenys – 38

Kelmėje skurdo lygis didžiulis. Asmenys neturintys darbo patiria socialinę riziką, nes jų gaunamos pajamos yra nepakankamos oriai ir saugioje aplinkoje gyventi. Ši veikla sprendžia ekonominio prieinamumo problemą. Kelmės rajonas yra kaimiška teritorija, kurioje dalis gyventojų turi ribotas finansines galimybes įsigyti naujus baldus ar medienos gaminius neturi galimybių. Baldų remontas ir restauravimas leidžia prailginti turimų daiktų naudojimą nemokamai, todėl socialiai jautrioms gyventojų grupėms tampa prieinama alternatyva. Medžio gaminių taisymo bei restauravimo paslaugos taip pat prisideda prie žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimo, mažina

atliekų kiekį ir skatina atsakingą vartojimą. Planuojamos staliaus darbų veiklos poreikis buvo vertinamas analizuojant vietos situaciją ir bendraujant su bendruomenės nariais bei socialiniais partneriais (Kelmės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi bei Kelmės rajono socialinių paslaugų centru (ši įstaiga teikia socialines paslaugas, vykdo atvejo vadybą, organizuoja pagalbą šeimoms, senjorams, žmonėms su negalia ir kitoms tikslinėms grupėms)), kurie pateikė informaciją, kad staliaus darbų paslaugos būtinos socialinę riziką patiriantiems asmenims, kad tokia paslauga yra be galo reikalinga socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, kurių labai mažos pajamos ir jie negali susimokėti už staliaus darbų paslaugas. Socialiniai partneriai, pateikė informaciją, kad rajone skurdžiai gyvenantys asmenys naudoja senais baldais bei mediniais gaminiiais, kurie sulūžta, o žmonės neturi lėšų juos sutaisyti ir gyvena nesaugioje gyvenamojoje aplinkoje (sulūžę baldai, durys, grindys, langai, laiptai ir t.t.). Be to remontas būtų ekonomiškai naudingesnis nei naujų įsigijimas, tačiau tokių paslaugų pasiūla vietos lygmeniu yra labai maža, nes orientuota tik į komercinius užsakymus, kurie neša ženkliai didesnę pelną.

Planuojama socialinio verslo paslauga yra tiesiogiai susijusi su šios tikslinės grupės poreikiais. Nes bendraujant su Kelmės rajono socialinės paramos skyriumi buvo nustatyta, kad praktikoje socialiniai darbuotojai, seniūnijos ir bendruomeninės organizacijos nuolat susiduria su atvejais, kai socialiai pažeidžiami gyventojai naudoja susidėvėjusiais ar sugadintais baldais, durimis, langais, laiptais, grindimis, turėklais ir kitais mediniais būsto elementais. Dėl mažų pajamų jie negali įsigyti naujų gaminių ar užsakyti komercinių remonto paslaugų, todėl yra priversti gyventi nesaugioje aplinkoje, kuri didina traumų riziką, mažina gyvenimo kokybę ir socialinę gerovę. Todėl planuojamos medienos gaminių remonto ir restauravimo paslaugos nėra orientuotos į bendrą rinką – jos pirmiausia skirtos socialiai pažeidžiamiems Kelmės rajono gyventojams, kuriems komercinės paslaugos dažnai yra finansiškai neprieinamos. Paslaugos bus teikiamos bendradarbiaujant su Kelmės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi, Kelmės rajono socialinių paslaugų centru, seniūnijomis ir kitais partneriais, kurie identifikuoja tokius gyventojus ir jų poreikius. Poreikis nustatytas ne tik remiantis statistiniais rodikliais, bet ir Asociacijos „Medžio perlai“ bendradarbiavimo su vietos bendruomenėmis, socialiniais darbuotojais ir seniūnijomis metu surinkta praktinė informacija apie socialiai pažeidžiamų gyventojų gyvenimo sąlygas. Ši praktinė patirtis rodo, kad daliai gyventojų net ir nedidelės apimties baldų ar kitų medinių gaminių remontas yra finansiškai sunkiai prieinamas, nors jis tiesiogiai prisidėtų prie saugesnės gyvenamosios aplinkos.

Siektini pokyčio rodikliai apims nemokamai suteiktų staliaus paslaugų skaičių, pagerėjusią socialiai pažeidžiamų asmenų gyvenimo kokybę (traumų skaičių).

Nemokamas staliaus paslaugas gaus socialinę riziką patiriantys asmenys, kuriuos pateiks socialinės paramos skyrius, jie bus tikrinami pagal šiuos rodiklius:

I. Senyvo amžiaus asmenys, t. y. senatvės pensijos amžiaus asmenys, kurie dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Remiantis Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymu. Senyvo amžiaus asmuo, kuris patiria finansinius sunkumus. Senjorai turės pateikti:

1. Pensijos gavėjo pažymėjimas.
2. Sveikatos priežiūros pažyma.
3. Savivaldybės arba seniūnijos pažyma.
4. Kita.

II. Asmenys su negalia, t. y. asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą yra nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – nustatytas 55 procentų ar mažesnis darbingumo lygis ar specialiųjų poreikių lygis). Taip pat asmenys sergantys onkologinėmis ligomis. Asmenys turės pateikti:

1. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotas dokumentas / pažymėjimas.
2. Sveikatos priežiūros pažyma.
3. POLA kortelė.
4. Kita.

III. Nepasiturintys asmenys ir šeimos, kuriems pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą yra teikiama piniginė socialinė parama (socialinė pašalpa ar būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos).

1. Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) pažyma.

2. Savivaldybės arba seniūnijos pažyma / raštas.

3. Kita.

Patikslinamas planuojamus kiekybinius rezultatus.

Per vienerius metus bus suteikta 48 nemokamos remonto ir medienos restauravimo darbų paslaugos.

Per tris metus bus suteikta 250 nemokamų remonto ir medienos restauravimo darbų, apie 120 paslaugas gavusių tikslinių grupių asmenų, tačiau poveikio indikatoriuose numatoma tik 48 nemokamai aptarnaujami klientai per metus. Prašome aiškiai atskirti:

– bendrą komercinių klientų skaičių (planuojama apie 300 komercinių paslaugų per vienerius metus);

– tikslinės grupės asmenų skaičių (48 paslaugos per vienerius metus);

– nemokamai paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų skaičių (48 paslaugos per vienerius metus);

– suteiktų paslaugų ir unikalių paslaugų gavėjų skaičių (40 asmenų per vienerius metus).

Rodikliai bus renkami registruojant suteiktas paslaugas, fiksuojant gavėjų priklausymą tikslinei grupei, atliekant trumpas klientų apklausas prieš ir po paslaugos suteikimo bei vertinant faktinį finansinį sutaupymą. Tokia vertinimo sistema leis įvertinti ne tik suteiktų paslaugų apimtį, bet ir realų jų poveikį socialiai pažeidžiamų Kelmės rajono gyventojų gyvenimo kokybei, saugumui ir finansinei situacijai.

Todėl socialinio poveikio vertinimui numatomi šie rodikliai:

1. Tikslinės grupės asmenų, gavusių medienos gaminių remonto ar restauravimo paslaugas, skaičius (48 asmenys per metus).
2. Tikslinės grupės asmenų, kurie po suteiktos paslaugos galėjo toliau saugiai naudotis būtinais buities daiktais ar medinėmis būsto konstrukcijomis (baldais, durimis, langais, laiptais, grindimis, turėklais ir kt.), procentas.
3. Tikslinės grupės asmenų, kurie nurodė, kad suteikta paslauga pagerino jų gyvenimo sąlygas ir saugumą namuose, procentas (vertinama anonimine klientų apklausa).
4. Vidutinė vienam gavėjui sutaupyta suma, lyginant remonto paslaugos kainą su naujo gaminio įsigijimo ar komercinės paslaugos kaina.
5. Tikslinės grupės asmenų, kurie nurodė sumažėjusią finansinę naštą dėl galimybės gauti prieinamą remonto paslaugą, procentai.

Kadangi Asociacija „Medžio perlai“ pradeda vykdyti socialinio verslo veiklą, istorinių veiklos duomenų, kuriais būtų galima pagrįsti labai aukštas rodiklių reikšmes, nėra. Todėl rodikliai nustatyti remiantis planuojamu veiklos mastu, organizacijos turimais žmogiškaisiais ištekliais, numatomu paslaugų gavėjų skaičiumi bei atsargiu planavimo principu.

Atsižvelgdami į pateiktą pastabą, peržiūrėjome numatytų indikatorių reikšmes. Sutinkame, kad anksčiau numatyti rodikliai (99 proc. užsakymų atlikimo laiku, 99 proc. teigiamų atsiliepimų, 100 proc. rekomendavimo rodiklis ir 90 proc. saugiau namuose besijaučiančių asmenų dalis) nebuvo pakankamai pagrįsti objektyviais duomenimis, todėl jie buvo patikslinti. Šios reikšmės laikomos realistiškomis, nes atsižvelgia į tai, kad paslaugos bus teikiamos socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams, kurių situacijos yra skirtingos, todėl socialinis poveikis ne visais atvejais bus vienodas. Rodiklių matavimo metodika, užsakymų atlikimas sutartu terminu bus fiksuojamas paslaugų registracijos žurnale, lyginant sutartą ir faktinę darbų užbaigimo datą, paslaugų kokybę, rekomendavimo rodiklis, gyvenimo sąlygų ir saugumo pokytis bei finansinės naštos sumažėjimas bus

vertinami anonimine trumpa apklausa, kuri bus atliekama paslaugos gavėjui užbaigus paslaugą. Apklausos rezultatai bus apibendrinami kartą per metus, apskaičiuojant procentinę dalį nuo visų apklausoje dalyvavusių tikslinės grupės asmenų. Tokia vertinimo sistema leis objektyviai įvertinti ne tik suteiktų paslaugų kokybę, bet ir realų socialinį poveikį tikslinės grupės gyvenimo kokybei, saugumui ir finansinei situacijai.

Numatomi rodikliai:

1. ne mažiau kaip 90 proc. užsakymų bus įvykdyta sutartu terminu;
2. ne mažiau kaip 85 proc. paslaugų gavėjų teigiamai įvertins suteiktų paslaugų kokybę;
3. ne mažiau kaip 80 proc. paslaugų gavėjų rekomenduotų paslaugą kitiems panašioje situacijoje esantiems asmenims;
4. ne mažiau kaip 70 proc. tikslinės grupės asmenų nurodys, kad po suteiktos paslaugos pagerėjo jų gyvenimo sąlygos arba jie namuose jaučiasi saugiau;
5. ne mažiau kaip 75 proc. paslaugų gavėjų nurodys, kad suteikta paslauga padėjo sumažinti jų finansinę naštą, nes nereikėjo įsigyti naujų baldų ar kitų medinių gaminių.

Planuojama, kad įgyvendinus socialinio verslo projektą apie 80 proc. visų Asociacijos „Medžio perlai“ metinių pajamų sudarys pajamos, gaunamos iš ekonominės veiklos – medienos gaminių remonto, restauravimo ir staliaus darbų paslaugų teikimo. Likusią pajamų dalį sudarys projektinis finansavimas, parama, 1,2 proc. GPM parama, nario mokesčiai ir kitos teisėtai gaunamos lėšos. Asociacija yra pelno nesiekiantis juridinis asmuo, todėl gautas pelnas nebus paskirstomas asociacijos nariams ar valdymo organams. 100 proc. uždirbto grynojo pelno bus reinvestuojama į asociacijos įstatuose numatytų tikslų įgyvendinimą ir socialinės problemos sprendimą.

Reinvestuojamas pelnas bus naudojamas šioms socialinio poveikio veikloms:

1. Mažas pajamas gaunantiems, socialinę atskirtį patiriantiems, senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia teikiamų medienos gaminių remonto ir restauravimo paslaugų teikimui nemokamai;
2. Socialiai pažeidžiamų gyventojų gyvenamosios aplinkos saugumo gerinimui, atliekant būtinus smulkius medinių konstrukcijų (durų, laiptų, turėklų, grindų, langų ir kt.) remonto darbus;
3. Tikslinių grupių asmenų praktinių darbo įgūdžių ugdymui, jų užimtumo, savanorystės ir integracijos į darbo rinką veikloms organizuoti;
4. Darbo priemonėms, įrangai ir medžiagoms įsigyti, kurios būtinos socialinių paslaugų gavėjams skirtoms remonto ir restauravimo paslaugoms teikti;
5. Socialinio poveikio vertinimui, tikslinių grupių poreikių nustatymui ir bendradarbiavimui su socialiniais partneriais.

Tokiu būdu ekonominės veiklos metu uždirbtas pelnas bus nuosekliai naudojamas socialinei misijai įgyvendinti ir socialiniam poveikiui didinti, o ne pelno paskirstymui asociacijos nariams.

Atsižvelgdami į pateiktas pastabas, patiksliname socialinio verslo modelio aprašymą ir suderiname visą informaciją, aiškiai susiedami socialinę problemą, tikslinę grupę, vykdomą ekonominę veiklą, socialinio poveikio mechanizmą, planuojamus rezultatus ir poveikio vertinimo rodiklius.

Socialinė problema. Kelmės rajone dalis mažas pajamas gaunančių gyventojų, senyvo amžiaus asmenų, asmenų su negalia ir kitų socialinę atskirtį patiriančių asmenų dėl ribotų finansinių galimybių negali tinkamai prižiūrėti savo gyvenamosios aplinkos. Jie dažnai naudojami susidėvėjusiais ar sulūžusiais baldais ir kitais mediniais buities ar būsto elementais (durimis, langais, laiptais, grindimis, turėklais ir kt.), kurių remontas komercinėmis sąlygomis jiems yra sunkiai prieinamas. Tai blogina gyvenimo kokybę, didina nesaugumo riziką ir socialinę atskirtį.

Tikslinė grupė. Tikslinės grupės bus identifikuojamos bendradarbiaujant su Kelmės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi, Kelmės rajono socialinių paslaugų centru, seniūnijomis ir kitais socialiniais partneriais. Socialinio verslo paslaugos bus orientuotos į:

1. mažas pajamas gaunančius gyventojus, socialinę paramą gaunančius asmenis;
2. senyvo amžiaus žmones;
3. asmenis su negalia.

Ekonominė veikla

1. Socialinis verslas vykdys medienos gaminių remonto, restauravimo ir staliaus darbų veiklą. Gautos pajamos užtikrins veiklos tęstinumą, o uždirbtas pelnas bus reinvestuojamas į socialinės misijos įgyvendinimą – socialiai pažeidžiamų gyventojų aptarnavimą, nemokamas paslaugas.
2. Socialinio poveikio mechanizmas. Socialinis poveikis bus kuriamas: socialiai pažeidžiami gyventojai gaus prieinamas/nemokamas medienos gaminių remonto ir restauravimo paslaugas, kurios padės pagerinti jų gyvenimo sąlygas, padidins būsto saugumą ir sumažins finansinę naštą.

Asociacijos vadovas Gintautas Barkus